

NY BEREGNING: AFVIKLING AF EFTERLØNNEN FORBEDRER DE OFFENTLIGE FINANSER MED 16½ MIA.KR., ØGER BESKÆFTIGELSEN MED 100.000 PERSONER OG ØGER VELSTANDEN MED 60 MIA.KR.

DREAM-gruppen har for CEPOS regnet på konsekvenserne af at afvikle efterlønnen fra 2011 og frem. Beregningerne viser, at den finanspolitiske holdbarhed forbedres med ca. 1,0 pct. af BNP eller 16½ mia.kr. Holdbarhedsproblemet på de offentlige finanser udgør ifølge Finansministeriet ca. 22 mia.kr. eller 1,3 pct. af BNP. Afvikling af efterlønnen vil således løse 75 pct. af holdbarhedsproblemet, svarende til at det kun vil udgøre 5½ mia.kr. efter afviklingen. Herudover vil beskæftigelsen frem mod 2015 blive løftet med 100.000 personer (3,7 pct.) og BNP stige med ca. 60 mia.kr. Frem mod 2020 vil væksten i BNP i gennemsnit blive forøget med 0,3 pct. om året, fordi det stigende arbejdsudbud øger den økonomiske vækst. Dermed vil en afvikling af efterlønnen bidrage mærkbart til at øge BNP og dermed også til statsministerens målsætning om, at Danmark i 2020 skal være blandt de 10 rigeste lande i verden.

DREAM-gruppen har for CEPOS regnet på effekten af at afvikle efterlønnen fra 2011 og frem¹. Der er regnet på det scenarie, hvor tilgangen til efterløn standses i 2011. En afvikling af efterlønnen vil betyde færre offentlige udgifter til overførselsindkomster og flere skatteindtægter fra en voksende beskæftigelse. Beregningerne viser, at den finanspolitiske holdbarhed bliver forbedret med 16½ mia.kr. eller ca. 1 pct. af BNP. I beregninger er det antaget, at generationer, der ikke længere er berettiget til efterløn, får deres indbetalte efterlønsbidrag tilbagebetalt i form af en overflytning til en kapitalpensionsordning (dette er antaget at ske i 2011, hvorfor der i 2011 er en betydelig saldoforværring). I nedenstående tabel er angivet effekten på den offentlige saldo ved at afvikle efterlønnen.

Holdbarhedsproblemet på de offentlige finanser udgør ca. 22 mia.kr. eller 1,3 pct. af BNP². Afvikling af efterlønnen forbedrer holdbarheden med 16½ mia.kr. og vil således løse 75 pct. af holdbarhedsproblemet. Efter afvikling af efterlønnen udgør holdbarhedsproblemet 5½ mia.kr. Alternativt kan afviklingen også finansiere en afvikling af topskatten (13 mia.kr.) samt en reduktion i bundskatten på 0,3 pct.point. Det vil sænke den øverste marginalskat til ca. 42 pct. Det vil være lavere end i UK, USA og Schweiz. Den lavere marginalskat vil øge arbejdsudbuddet, produktiviteten og gøre det nemme at tiltrække dygtige udlændinge til det danske arbejdsmarked. En sådan skattepakke vil således forbedre dansk erhvervslivs konkurrenceevne.

Tabel 1. Forbedring af den offentlige saldo ved afskaffelse af efterlønsordningen, mia. kr. 2010-niveau

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2030	2040	2050
Ændring i den offentlige saldo mia. kr., 2010-niveau	-72,9	4,2	11,2	17,1	24,8	27,7	29,8	30,2	30,4	30,2	43,1	51,6	55,6

Kilde: DREAM

Herudover vil beskæftigelsen frem mod 2015 blive løftet med 100.000 personer (3,7 pct.). I beregningerne er det antaget, at omkring 84 procent af de personer, som i grundforløbet er

¹ Beregningerne fra DREAM er udført på et forløb med et holdbarhedsproblem på 2,1 pct. af BNP.

² Danmarks Konvergensprogram, Finansministeriet.

berettigede til efterløn, vil overgå til at være i arbejdsstyrken, mens de resterende cirka 16 procent er udenfor arbejdsstyrken (førtidspension, selvpensionering m.v.). Den kraftige vækst i beskæftigelsen vil indebære, at BNP stiger med 3,5 pct. eller 60 mia.kr. frem mod 2015. Det betyder, at velstanden pr. dansker vokser med ca. 11.000 kr.

Tabel 2. Udvikling i den samlede beskæftigelse i grund- og alternativforløbet i udvalgte år, 1000 personer

	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2030	2040	2050
Grundforløb	2689	2683	2676	2671	2666	2656	2709	2766	2876
Udfasning af efterløn fra og med 2011	2708	2717	2731	2748	2766	2740	2806	2856	2946
Difference	19	34	55	77	100	84	97	90	70

Kilde: DREAM

Fra afviklingen og frem mod 2020 vil væksten i BNP i gennemsnit blive forøget med 0,3 pct. om året. Dermed vil en afvikling af efterlønnen bidrage mærkbart til at øge BNP og dermed også til statsministerens målsætning om, at Danmark i 2020 skal være blandt de 10 rigeste lande i verden.

Den kraftige stigning i arbejdsudbuddet der følger af bortfald af efterløn vil forbedre dansk erhvervslivs konkurrenceevne. På den anden side af den økonomiske krise vil danske virksomheders vækstmuligheder nemlig være begrænset af mangel på arbejdskraft. Denne vækstbegrænsning reduceres, hvis efterlønnen afvikles.

Det hævdes ofte, at efterlønsmodtagere er nedslidte i et omfang, som betyder, at de ikke kan deltage på arbejdsmarkedet. Vismændene finder, at 10-15 pct. af efterlønsmodtagerne kan have et vis nedsat helbred og ville være i stand til at få førtidspension³. I DREAM's beregninger er det antaget, at 16 pct. af de efterlønsberettigede forlader arbejdsstyrken, herunder modtager førtidspension.

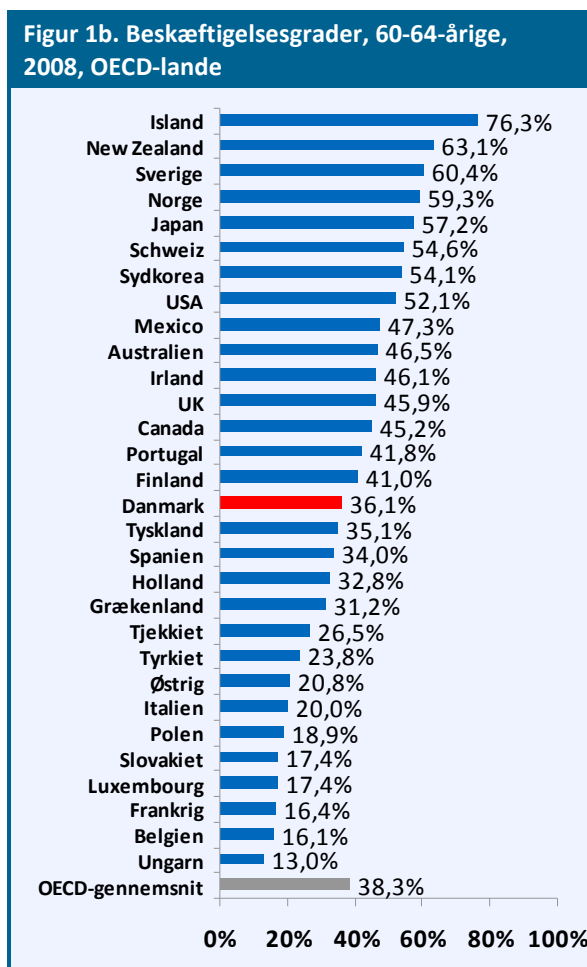
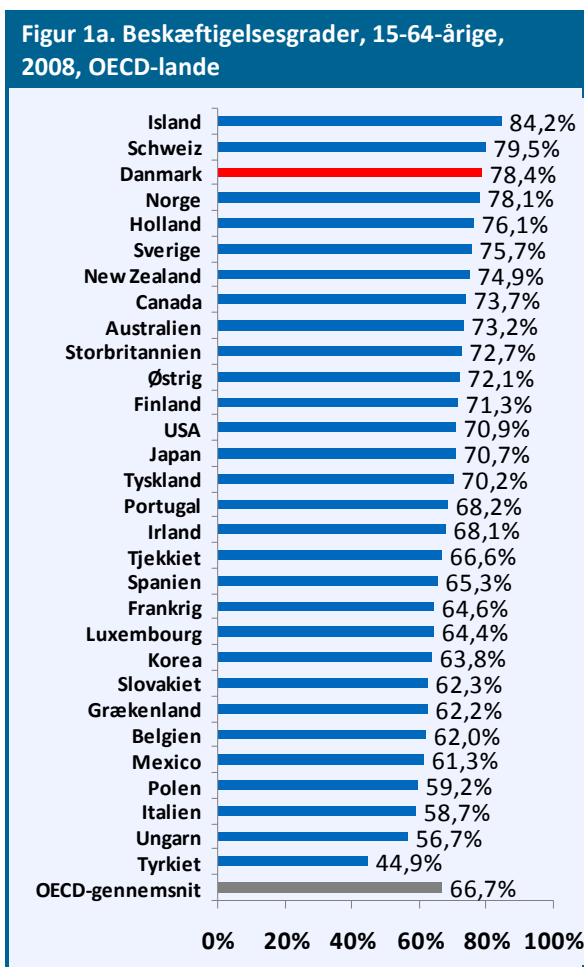
At efterlønsordningen indebærer lavere beskæftigelse fremgår bl.a., når man sammenligner beskæftigelsesfrekvenser (andelen af befolkningen der er i arbejde) i Danmark med bl.a. Sverige og Norge.

Ser man f.eks. på Sverige og Norge, så har de lige som Danmark en meget høj beskæftigelsesfrekvens for de 15-64-årige (de 3 nordiske lande ligger nr. 3-6 ud af 30 OECD-lande). Men ser vi alene på de 60-64-årige (dvs. efterlønsalderen), så ligger Sverige og Norge i toppen (nr. 3 og 4), men Danmark ligger på en 16. plads (hvor vi ligger nr. 3, når vi kigger på de 15-64-årige). Se figurer på næste side.

Forskellen mellem Danmark på den ene side og Sverige og Norge på den anden side er i høj grad, at Danmark har en efterlønsordning og det har man ikke i Sverige og Norge. Efterlønsordningen bidrager således til at reducere beskæftigelsen med ca. 100.000 personer blandt de 60-64-årige. Det er ikke dokumenteret, at helbredet for de danske seniorer er dårligere end i Sverige og Norge.

Erfaringerne fra Sverige og Norge underbygger, at hvis der ikke var en efterlønsordning, så ville de 60-64-årige søge arbejde - og få et arbejde - svarende til, at beskæftigelsen i 2015 vil være 100.000 højere uden en efterlønsordning.

³ Det Økonomiske Råd, Dansk Økonomi, Forår 2005.

Kilde: OECD Labour Force Survey

Dette notat er muligtgjort ved donation fra **KRAKS FOND**